

Belgija je bila jedna od prve četiri europske nacije koje su kupile F-16. Zajedno s Nizozemskom, Danskom i Norveškom sudjelovala je u NATO partnerstvu za F-16. Originalna narudžba uključivala je 95 F-16A Blok 15 i 20 F-16B Blok 20 modela. Prva isporuka bila je u siječnju 1979., a zadnji F-16 iz originalne narudžbe bio je isporučen 1985. godine.

Tekst i foto Patrik Roegies

BELGIJSKI F-16

Dodatni primjerci naručeni su 1983. godine, a isporuka je započela 1987. i trajala je do 1992. godine. Nova narudžba sastojala se od dodatnih 44 F-16 koji su trebali zamijeniti avione Mirage 5BA, Mirage 5BR, kao i Mirage 5BD koji su tada izašli iz operativne upotrebe. Od aviona koji su naručeni u prvom navratu, 35 komada je dovedeno na standard avionike kojeg su imali avioni iz druge narudžbe.

Sredinom 90-ih godina pokrenut je program modernizacije. Završetkom hladnog rata i prestankom postojanja Varšavskog pakta

novčana sredstva namijenjena vojnom proračunu Belgije značajno su smanjena. To je 1996. godine dovelo do odluke Belgijske vlade da se operativna flota aviona F-16 smanji na 90

aviona, a da se 18 komada sačuva za zamjen-ske dijelove. Kao posljedica toga, rasformirane su 3 aktivne eskadrile. Višak aviona uskladišten je u skladišnom kompleksu Rocourt.

F-16 su dodijeljeni sjedećim eskadrlama:

Eskadrila	Puk	ZB	Opaska
23. eskadrila "Devils"	10.	Kleine Brogel	Rasformirana 8. ožujka 2002.
31. eskadrila "Tigers"		Kleine Brogel	
Eskadrila za preobuku		Kleine Brogel	
1. eskadrila "Stingers"	2.	Florennes	
2. eskadrila		Florennes	Rasformirana 20. travnja 2001.
349. eskadrila "Goedendag"	1. Rasformiran početkom 1996.	Beauvechain	
350. eskadrila "Ambiorix"		Beauvechain	

Projekt Falcon 2000

Narudžba programa modernizacije potpisana je u siječnju 1993. godine, a program je uključio modernizaciju ukupno 90 F-16 Belgijskog ratnog zrakoplovstva. Za vrijeme modernizacije je 10 aviona iz prve narudžbe zadržano u upotrebi kako bi se popunila praznina koju su stvorili avioni koji su trenutno bili na modernizaciji. Nakon što je i posljednji avion prošao kroz program modernizacije, tih 10 aviona je premješteno u ZB Weelde, gdje su uskladišteni.

U vremenskom periodu od 1994. do 1995. godine 31 F-16 premješten je u ZB Weelde kako bi bili uskladišteni i ponuđeni za prodaju. Pred sam kraj 2001. godine Belgijsko RZ odlučilo se za novu reorganizaciju svojih eskadrila F-16, što je presudilo još dvjema eskadrilama. Nakon toga su operativne eskadrile u sastavu umjesto 12 imale 18 aviona.

Trenutni raspored aviona F-16

Eskadrila	Puk	ZB	Zadaća
349. eskadrila "Ambiorix"	10.	Kleine Brogel	Zaštita zračnog prostora
31. eskadrila "Tigers"			Napad na ciljeve na tlu
Eskadrila za preobuku			Preobuke
1. eskadrila "Stingers"	2.	Florennes	Zaštita zračnog prostora
350. eskadrila "Goedendag"			Napad na ciljeve na tlu

Dodatna smanjenja

Belgijska vlada je u prosincu 2003. godine odlučila da do 2015. godine flotu aviona F-16 smanji na 60 komada. U prvoj fazi, koja je trajala od 2004. do 2005. godine broj aviona u floti je smanjen na 72. U okviru ove faze je 14 primjeraka koji su modernizirani uskladišteni u ZB Weelde, te su ponuđeni na prodaju. Druga faza, u kojoj se broj smanjuje na konačnih 60 komada je upravo u tijeku. Do 2015. godine će četiri borbene eskadrile koje su preostale, u sastavu imati po 15 aviona, a ukupno 12 aviona će ostati u sastavu NATO snaga za brzu reakciju, spremni za premještanje po potrebi. Ministarstvo obrane je sve primjerke koji su smješteni u ZB Weelde stavilo na listu za prodaju.

ZA JORDAN

Belgija će do 2015. godine ukupan broj F-16 u svojim eskadrilama smanjiti na 60.

Jordan kupuje Falcone

16 aviona koji su bili uskladišteni u ZB Weelde stavljeni su na prodaju, i za njih je uskoro interes pokazao Jordan. Pismo namjere potpisano je 20. travnja 2006. godine u Ammanu. Pismom namjere se Jordan obavezao za kupnju 14 belgijskih i 6 nizozemskih F-16. Isporuka je trebala biti izvršena tijekom 2008. godine. Pismo namjere je u ime Jordana potpisao princ Feisal Bin Al Hussein, dok je u ime belgijske vlade svoj potpis stavio general Jacques de Winter. Isporuka još dva dodatna belgijska dvosjeda dogovorena je u dodatku ugovora. Sada je ukupan broj belgijskih Falcona koji su trebali krenuti put Jordana iznosio 16.

Belgijske vlasti su do kraja 2007. godine za te avione dogovorile cijenu od 70 milijuna eura. Prije same isporuke avioni su prošli detaljan pregled i inspekciju.

Također, svi avioni su ujedno dovedeni na standard Jordanskog RZ-a. Radovi za dovođenje na standard su obavljani u ZB Kleine Brogel pod vodstvom jordanskog tehničkog osoblja. Jordanski tehničari su istovremeno dobili i obuku za održavanje moderniziranih Falcona koji su postali vlasništvo Jordana.

Nakon što su svi avioni dobili potrebne modifikacije, u ZB Kleine Brogel su stigli jordanski piloti koji su svoju preobuku dobili u 349. eskadrili, koja je također smještena u ovoj bazi. Preobuka je bila potrebna budući da Kraljevsko Jordansko ratno zrakoplovstvo u operativnoj upotrebi ima 33 F-16A/B koji su došli iz Američkog ratnog zrakoplovstva. Većina ovih aviona nikada nije dovedena na MLU standard modernizacije.

Tri dodatna vanjska spremnika za gorivo omogućila su let do ZB Aviano u Italiji bez dodatnog punjenja gorivom u zraku. Nakon toga je let nastavljen prema Jordanu.

Skladišni kompleks Rocourt

Nakon što se prodaja uskladištenih aviona F-16A/B nije ostvarila, Belgijsko RZ je pred kraj 2004. godine donijelo odluku da ih se rastavi i da se njihovi dijelovi koriste kao zamjenski dijelovi za aktivnu flotu tih aviona. Početkom 2005. godine počelo je rastavljanje ukupno 31 aviona na kojima nije izvršena modernizacija. Svi avioni bili su uskladišteni u skladišnom kompleksu Rocourt. Svi ti avioni su krajem 2004. i početkom 2005. godine u Rocourt cestovnim putem dopremljeni iz ZB Weelde. U Rocourtu su rastavljeni, a dijelovi su pažljivo zapakirani i numerirani, nakon čega su stavljeni da čekaju svoje buduće korisnike. Falconi koji su bili uskladišteni u Rocourtu bili su najstariji u floti Belgijskog RZ.

Belgijsko RZ je za svoje potrebe zadržalo dijelove stajnog trapa, kao i neke dijelove hidrauličkog i električnog sustava. Ostali dijelovi su u nekoliko navrata prodani različitim trgovcima, ratnim zrakoplovnima, tehničkim školama i odlagalištima za otpad. Rastavljanje aviona završeno je do kraja 2006. godine.

Falconi koje je Belgija kupila od Jordana su na višem stupnju opremljenosti, pa su i tehničari i piloti morali proći dodatnu obuku.

Isporuca

Avioni su isporučeni u tri navrata. U utorak, 9. rujna 2008. godine prvih je 5 aviona umjesto belgijskih dobilo oznake Jordanskog ratnog zrakoplovstva. Dan kasnije, u srijedu 10. rujna prema Jordanu su poletjela 4 aviona. Tri dodatna vanjska spremnika za gorivo omogućila su im let do ZB Aviano u Italiji bez potrebe za dodatnim punjenjem goriva u zraku. Nakon nadopunjavanja gorivom u Avianu, novi jordanski Falconi poletjeli su prema svom odredištu, ZB Al Azraq /As Shaheed Muwaffaq Salti, koja se nalazi u istočnom dijelu Jordana.

Cijena paketa bila je 70 milijuna eura. Prije same isporuke avioni su prošli detaljan pregled i inspekciju.

Avioni u zadnjoj grupi bili su podijeljeni u dvije grupe po četiri aviona, pozivni znakovi su im bili RJSPEAR i RJSWORD. Motori su pokrenuti u 9:30, a polijetanja su počela u 10:00 po lokalnom vremenu. Jedan od aviona privremeno je ostao zbog tehničkih problema. Nakon nadopunjavanja gorivom u Avianu zaputili su se u ZB Al Azraq / As Shaheed Muwaffaq Salti, gdje su se pridružili Falconima iz prethodne dvije grupe. **A**

Belgijski serijski broj	Tip	Jordanski serijski broj
AVIONI IZ PRVE GRUPE U ISPORUCI		
FA58	F-16AM	140
FA61	F-16AM	142
FB04	F-16BM	138
FB08	F-16BM	139

FA-73 bio je pričuvni avion za slučaj da neki od aviona koji su odlazili mora ostati zbog tehničkih problema.

Belgijski serijski broj	Tip	Jordanski serijski broj
AVIONI IZ DRUGE GRUPE U ISPORUCI		
FA65	F-16AM	143
FA73	F-16AM	145
FB01	F-16BM	136
FB02	F-16BM	??

Druga grupa je Kleine Broegel napustila 27. studenog 2008. godine.

Belgijski serijski broj	Tip	Jordanski serijski broj
AVIONI IZ TREĆE GRUPE U ISPORUCI		
FA66	F-16AM	144
FA74	F-16AM	146
FA75	F-16AM	147
FA60	F-16AM	141
FA76	F-16AM	148
FA78	F-16AM	149
FA88	F-16AM	150
FA90	F-16AM	151

Zadnja grupa je prema Jordanu poletjela 19. ožujka 2009. godine.

Isporuca dva dvosjeda dogovorena je u dodatku originalnog kupoprodajnog ugovora.